

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

LEADER i CLLD u europskim politikama nakon 2027. godine

Deklaracija iz Brisela, prosinac 2023.

Jačanje LEADER/CLLD-a nakon 2027.

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

Deklaracija ruralnih dionika s Europskog LEADER kongresa 2023. o LEADER / CLLD-u

Europski LEADER kongres održan je 18. prosinca 2023. u Briselu u Belgiji. Sudjelovalo je više od 800 delegata iz 38 zemalja. Predstavnici oko 2600 lokalnih akcijskih grupa, u Europi i izvan nje, ruralnih mreža, upravljačkih tijela, Odbora regija, Europske komisije, Europskog parlamenta i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora raspravljali su o Dugoročnoj viziji ruralnih područja i politikama ruralnog razvoja, s posebnim naglaskom na ulogu LEADER/CLLD-a (lokalni razvoj pod vodstvom zajednice). U nastavku pročitajte zaključke i preporuke, donesene za budućnost LEADER/CLLD-a.

Dionici u ruralnom području:

- Naglasiti ključnu ulogu Dugoročne vizije 2040. za ruralna područja EU-a, ali istaknuti nezadovoljstvo zbog nepostojanja obveznih proračunskih linija te boljih ciljeva i pokazatelja kojim bi se naglasile prednosti pristupa odozdo prema gore i iskoristio potencijal LEADER-a za teritorijalnu koheziju, zelenu i digitalnu tranziciju, suočavanje s demografskim izazovima, gospodarenje prostorom u skladu s ujednačenim teritorijalnim razvojem, osiguravanje sigurnosti hrane, gospodarskih prilika, dobara i usluga za šire društvo, razvoj zajednica usmjerenih na blagostanje, unapređenje rodne ravnopravnosti, osiguranje bolje infrastrukture i usluga. Ključno je osigurati adekvatnu financijsku potporu i pojednostavljenje provedbe, kako je navedeno u izvješću Europske komisije o provedbi Dugoročne vizije za ruralna područja EU i u postojećim sustavima praćenja EU.

Jačanje uloge LEADER-CLLD-a u europskim politikama.

- Pozdravljamo prepoznavanje važnosti integriranog teritorijalnog razvoja i strateškog cilja „Europa bliža građanima“, te njihove uloge da pomognu u „rješavanju pritiska na demokraciju povećanjem odgovornosti za europske politike“ kako je naglašeno u Izvješću Europske komisije o koheziji i u zaključku „Studija potpore evaluaciji troškova i koristi provedbe LEADER-a“ Glavne uprave Europske komisije za poljoprivredu i ruralni razvoj (DG Agri). Prikladan odgovor na kontekst i izazove ruralnih područja je poboljšanje učinkovitosti lokalnih strategija kako bi se osigurala kohezija do 2050., te unapređenje razvoja vođenog zajednicom, metode koja je naširoko prihvaćena putem LEADER programa od 1991.

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

LEADER je metoda, alat s kojim su etablirani dionici već upoznati. To nije Europski fond, već europska filozofija ruralnog razvoja s metodom, alatima za programiranje i temeljnim vrijednostima: eksperimentiranje, inovacija, umrežavanje, sudjelovanje, suradnja, kapitalizacija i širenje dobrih praksi.

Pomoću LEADER-a se ističu koristi **europskog projekta za lokalna područja**. LEADER donosi Europu u svaki grad, svako selo, a kada se pravilno primjenjuje, doprinosi smanjenju **euroskeptičnih tendencija**. LEADER je alat koji izravno djeluje protiv Geografije nezadovoljstva (Geography of Discontent), kako je definirano u publikaciji Glavne uprave Europske Komisije za regionalnu i urbanu politiku (DG Regio) od 12. lipnja 2023.

- Zagovarati **prepoznavanje Lokalnih akcijskih grupa** kao bitnih partnera za ruralna područja i njihovo aktivno uključivanje u vlade i institucije na transverzalni način. Utjecaj LAG-ova nadilazi dodanu vrijednost koju donose projekti. Dodana vrijednost LAG-ova najbolje se razumije u smislu njihove prisutnosti unutar teritorija i mreža, kao ljudi s „čizmama na terenu“. Svako ruralno područje je jedinstveno i nudi vlastita dobra i mogućnosti za uzgoj i razvoj. LAG-ovi su jedinstvena poveznica između europskih i nacionalnih politika s jedne strane i teritorijalnih pitanja s druge strane. Kako bi se poboljšala učinkovitost upravljanja na više razina, kao i inovativnost, otpornost i snaga, imperativ je uzeti u obzir stvarne lokalne potrebe, golemu raznolikost europskih zajednica i promicati sudjelovanje ruralnog stanovništva u razvoju njihovih teritorija. Ruralno stanovništvo mora biti vlasnik vlastitih strategija.

Razvoj novih financijskih izvora za LEADER-CLLD.

- Zatražiti razumne i pouzdane financijske resurse za ruralni razvoj od lokalnih aktera s višesektorskim pristupom prema pojednostavljenim i unificiranim europskim pravilima te potaknuti teritorijalne i međufondovske pristupe, temeljene na osnovnim načelima razvoja vođenog lokalnom zajednicom i LEADER-a, kako bi povećali ukupnu financijsku podršku Europske unije za ruralni razvoj. U tu svrhu predložimo istraživanje nekoliko mogućnosti:
 - Ako je odabrani pristup jačanje financiranja iz **više fondova**, tada je to potrebno pojednostaviti i učiniti obaveznim za sve članice.
 - Ako je odabrani pristup da postane **izravni program Europske unije**, trebat će osigurati približavanje europske i lokalne razine, autonomiju i vidljivost Lokalnih akcijskih grupa te načelo pristupa odozdo prema gore.
 - Ako je odabrani pristup stvaranje **novog fonda posvećenog** lokalnom ruralnom razvoju, onda će morati biti adekvatno financiran, s dovoljnim namjenskim

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

sredstvima, od barem 10 %, te povezati s indeksom. Prema rezultatima studije Komisije, LEADER ima najvažniju ulogu u postizanju ciljeva Dugoročne vizije unutar ZPP-a. Za pristup odozdo prema gore, LEADER/CLLD-u je potrebna adekvatna financijska potpora i obvezni doprinos svakog fonda.

Pojednostavljeni okvir za LEADER-CLLD.

- Pozivati na **pojednostavljenje okvira** i bolje **radne uvjete** te poticati Komisiju, kao i Vijeće i Europski parlament kao zakonodavce, da preuzmu inicijativu u pojednostavljenju i konsolidaciji provedbenih i upravljačkih postupaka koliko god je to moguće. Fleksibilnost i pojednostavljenje potrebni su kako bi se osiguralo da su zahtjevi u skladu s odobrenim iznosima. Teška birokracija koja dolazi uz LEADER/CLLD šteti narativu i LAG-ova i EU-a. Sve razine, posebice nacionalne vlade, trebaju preuzeti odgovornost za pojednostavljenje – za krajnje korisnike – provedbe CLLD-a. Potrebno je uspostaviti administrativni sustav dizajniran posebno za CLLD uz uključivanje mišljenja LAG mreža. Ruralna područja diljem Europe imaju istu potrebu za daljnjim pojednostavljenjem ove politike na praktičan način, posebno za projekte LEADER-CLLD. Iako se ovo pojednostavljenje često navodi, ono je ometano prekomjernom „pozlatom“ i nedostatkom koordinacije zbog različitih administrativnih zahtjeva te se, stoga, ne može provesti u praksi.

Počnimo razmišljati o budućnosti LEADER/CLLD-a.

- Pozivamo Europsku komisiju, druge europske institucije i države članice da ulože sve svoje napore u reviziju okvira za LEADER/CLLD dok reformiraju ESI fondove za programsko razdoblje nakon 2027.
- Pozivamo Europsku komisiju, druge europske institucije i države članice da uzmu u obzir bogato i vrijedno iskustvo Lokalnih akcijskih grupa.

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

Ovaj dokument je inspiriran Deklaracijom iz Halmstada od 2. prosinca 2021. donesenom tijekom konferencije "30 godina LEADER-a"; Deklaracijom iz Tartua od 23. studenog 2016. uspostavljenom tijekom „Obnavljanja LEADER/CLLD-a za 2020+; Slavimo 25 godina LEADER-a u Europi!” konferencijom u organizaciji ELARD-a i konferencijom u Sigüenzi u rujnu 2023., Španjolska.

ELARD je europsko udruženje koje okuplja 32 nacionalne mreže, uključujući susjedne zemlje Europske unije, koje su usvojile i provode LEADER metodologiju za lokalni razvoj od strane lokalnih aktera. Ove 32 nacionalne mreže predstavljaju 29 država i gotovo 2 600 ruralnih područja organiziranih u Lokalne akcijske grupe.

Udruga aktivno radi na tome da europski donositelji odluka bolje upoznaju pristup LEADER kako bi zajamčili njegovo financiranje u europskoj politici ruralnog razvoja. Podržava lokalni razvoj vođen zajednicom (kroz umrežavanje privatnih i javnih aktera, širenje dobre prakse, podršku inovativnim akcijama, europsku suradnju, itd.) i predstavlja interese LEADER lokalnih akcijskih grupa u nacionalnim vladama i europskim institucijama.

Prijevod s engleskog:

